

ELURIKKUS JA SELLE MUUTUSED TÄNAPÄEVAL

LÜHITUTVUSTUS: Õppeprogrammis osalejad saavad teadmisi liikide levimisest Maal minevikus ning tänapäeval kliimamuutuse valguses, liikide omavahelistest suhetest, Maal aset leidnud suurtest liikide väljasuremislainetest ning inimese osatähtsusest liikide levimisel. Õpilased läbivad kaheksa praktilist tööpunkti, saades teadmisi ohtlike võõrliikide levimise ning mõjust kohalikele kooslustele, tutvuvad ohustatud liikide kaitsetegevusega euroopa naaritsa näitel, tutvuvad Tartu loodusmajas elavate lemmikloomadega, kellest osad liigid kuuluvad samuti ohtlike võõrliikide nimekirja. Praktilise tööna läbitakse liikide levimise katse laeva ballastveega. Programmis kasutatakse ka loomanahku (hunt, rebane, kährik, mink, euroopa naarits) ja lindude (valgepösk-lagle, mustlagle) topiseid.

EESMÄRK:

Õpilane

- Omab ülevaadet liikide levimisest Maal inimese tahtlikul või tahtmatul kaasabil kaugemas minevikus ja tänapäeval, sealhulgas seostest kliimamuutusega.

- Teab võõrliikide levimisega seotud mõisteid (bioinvasioon, introductseerimine, naturaliseerumine, kohastumine jne).
- Tunneb tähtsamaid Eestis elavaid ja kasvavaid võõrliike ning nendega seotud probleeme.
- Saab ülevaate maailma ohtlikeimate võõrliikide TOP 100 liikidest.
- Saab ülevaate võõrliikidega võitlemisest ning edulugudest.
- Omab ülevaadet elurikkuse muutuste erinevatest põhjustest.

SIHTRÜHM: 7.-9.klass

ÕPPEKEEL: eesti

RÜHMA SUURUS: kuni 24 õpilast

KESTUS: 3 akadeemilist tundi

SEOS ÕPPEKAVAGA:

- saab aru eluslooduse tähtsamatest protsessidest ning organismide omavahelistest suhetest ja

seostest eluta keskkonnaga ning kasutab korrektset bioloogiasõnavara;

- on omandanud süsteemse ülevaate eluslooduse objektidest, nende ehituse ja talitluse kooskõlast ning väärtustab looduslikku mitmekesisust;
- kasutab bioloogiateadmisi ja loodusteaduslikku meetodit, lahendades eluslooduse ja igapäeva elu probleeme, ning langetab asjatundlikke otsuseid, tuginedes teaduslikele, sotsiaalsetele, majanduslikele ja eetilise-moraalsetele seisukohtadele ning õigusaktidele;
- plaanib, teeb ja analüüsib tulemuslikult eakohaseid loodusteaduslikke uuringuid ning esitab saadud tulemusi otstarbekas vormis;
- kasutab bioloogiaalase info allikaid, analüüsib, sünteesib ja hindab kriitiliselt neis sisalduvat teavet ning rakendab seda tulemuslikult eluslooduses toimuvaid protsesse selgitades, objekte kirjeldades ning probleeme lahendades;
- teadvustab bioloogia, tehnoloogia ja ühiskonna vastastikuseid seoseid ning on sisemiselt motiveeritud elukestvaks õppeks.

TOIMUMISKOHT: Tartu loodusmaja

VAHENDID: esitlustehnika, õppematerjalide mapid tööpunktides, õpilaste telefonid, sülearvuti, töölehed, loomanahad, linnutopised, herbariseeritud taimed, mõõdulint jt väikevahendid, loomatoa elusloomad.

PROGRAMMI ÜLESEHITUS:

Sissejuhatus, mille käigus tutvustatakse programmi eesmärki ja õppetöö korraldust.

Töö käik:

1. Esitlus koos teemat avavate filmilõikudega
2. Loomatoa ja talveaia külastamine sealsete ohtlike võõrliikide nimekirja kuuluvate elanikega tutvumiseks. Üles tuleb leida punakõrv-ilukilpkonn, kollakõrv-ilukilpkonn, siberi vöötorav, küülik ja ahhaattigu ning välja uurida nende algne kodumaa
3. Praktiliste ülesannete lahendamine 3-4-liikmelistes gruppides kaheksas tööpunktis: mõisted ja liikide levitamise põhjused; eesti koerlased; euroopa naarits ja mink; jõevähk ja vähi võõrliigid Eestis; vee võõrliikide levimine ballastveega; taimede Must Raamat, karuputked jt invasiivsed taimeliigid Eestis

ning nende tõrje; lindudest võõrliigid (kanada lagle jt); ohtlikud võõrliigid lemmikloomadena.

KOKKUVÕTE JA TAGASISIDE: Kokkuvõttev arutelu ja tekkinud küsimustele vastamine. Vajadusel tagasiside lehtede täitmine.

KLASSI SAATVA ÕPETAJA ÜLESANDED: Eelinfo andmine programmile tulevatele õpilastele; soovitatav aktiivne osalemine õpilaste nõustamisel.

JUHENDAJA: Aire Orula, Eesti Maaülikooli põllumajandusmagister; Tartu loodusmaja õpetaja, programmi autor

TARTU LOODUSMAJA – TEEVIIT LOODUSE JUURDE

**tartu
loodus
maja**